

Rippl-Rónai József (1861-1927)

Az én házam
(*Kaposvári otthonom, Kertben, Családi ház, Ödön öcsém háza, Nyári otthonom.*), 1902

Pasztell, papír, 30x39,5 cm
Jelezve balra lent: Rónai

Kikiáltási ár: 5 500 000 Ft
22 000 EUR

Kiállítva:

- Rippl-Rónai József kiállítása, Merkur Palota, 1902. 47.
- Rippl-Rónai József gyűjteményes kiállítása, Könyves Kálmán Szalon, 1906. 152.
- Rippl-Rónai József gyűjteményes kiállítása, Ernst Múzeum, 1920. 94.
- Rippl-Rónai József emlékkiállítás, Ernst Múzeum, 1928. 93.

Reprodukálva:

- Bernáth Aurél: Így éltünk Pannóniában. Budapest, 1956. 313.
- Pandur József: A másik Rippl-Rónai. Pécs, 1997. 64.
- Rippl-Rónai József gyűjteményes kiállításának katalógusa. Magyar Nemzeti Galéria, 1998. 310. oldal, 2. kép

Rippl-Rónai József: *Flox és Filox*, 1903
Magyar Nemzeti Galéria

Végre honvágy nélkül

Rippl-Rónai hazatalált. Hihetetlen, de gyönyörű: 2 év München, 14 év Párizs, németországi, belgiumi és oroszországi próbálkozások, sikerek, egy kiteljesedett életmű volt az, amire 1902-ben, negyvenegy évesen visszatekinthetett. Több éves fontolgatás után végre megadta magát a benne mindvégig keményen munkáló honvágnak, bár ekkor még szembe kellett néznie az itthoni anyagi bizonytalansággal. Kaposváron megvette a Fő u. 54-es számú házat, amely, mint ahogy testvéreinek, Ödönnek írja - „*igazi magyar házikó igazi magyar kertben.*” Lazarine-t is elhozta Párizsból. „*Én kis feleségemmel letelepedtem Kaposban*” - írja Kunffy Lajosnak - „*kis fehér viskónkban ahol minden a sok virág, sok más kedves dolog, emlék mosolyog ránk, amikkel naphosszat elbeszélgetünk és nélkülözhetővé tesszük a banális világot.*”

1902-ben néhány hónapig együtt éltek a művész szüleivel. A Róma-hegyi villa megvásárlásáig, 1908-ig maradtak ott.

A vágyott környezetben

A rippl-i oeuvre-ben az a néhány év, amelyet ebben a más képekről már belülről is oly jól ismert házban töltött, egy homogén stíluskorszak kereteit adja. Az interieur-korszak terminussal nem csak a szobai interieurokra utalunk, hanem arra, a magyar művészetben úgyszólván egyedülálló bensőségesre is, amit a hosszú távollét utáni első években az otthonra találás és a szüleivel, testvéreivel való mély családi érzés érlelt meg benne. Arra a milióra volt szüksége, amelyben egykor felnevelkedett, a harmóniára, amely segítette őt abban, hogy művészi szinten tudjon Kaposvárral és szeretteivel való érzelmi elkötelezettségéről vallani.

Datálási problémák

A kép címvariációi a pasztell datálásának bizonytalanságára utalnak. A későbbi téves címadásra a kép stílári és tartalmi analízise segítségével magyarázatot kaphatunk. Apró pontatlanság okán szerepel néhol a kép „*Ödön öcsém háza*”-ként. Mikor Rippl-Rónai 1908-ban megvette Róma-hegyi házat, e családi fészket Ödön vásárolta meg, hogy majd később a szomszéd házat is hozzá véve, megnyithassa múzeumát. Ödön tehát csak 1908-tól lett tulajdonos. A kép jellegzetes stílusa és jól ismert „szereplői” azonban ennek az időpontnak ellentmondanak. Meggyőződésem szerint, e pasztell 1902 májusában készült.

Milyen érvek támasztják alá e korai időpontot? A képen a ház felé tartó idős pár a festő szülei, Flox nevű barna terrier kutyájuk társaságában. (Emlékeztetőül mellékeljük a Flox és Filox című képet, amely ugyanennek a háznak egyik szobájába enged bepillantást.) A művész édesanyja 1905-ben meghalt: egyre közelebb kerülünk dátumunkhoz. Rippl-Rónai egy 1902 novemberében írott leveléből pedig kiderül, hogy a szülők, akikkel 1902 májusától, tehát a ház megvételétől, fél évig együtt laktak, ekkor visszaköltöztek saját házukba és meggyőződésünk, hogy az 1902 decemberében – a budapesti Merkur palotában megnyílt Rippl-Rónai kiállításon a „*Magyarországi képek*” címszó alatt található „*Nyári otthonom*” képcím már e pasztellt fedi. 1902-ben még nem volt teljesen biztos állandó itthon maradása.

A stílus hitelesít

És nem utolsó sorban a stílus árulkodó. E kép színei még sokkal visszafogottabbak, pálásabbak, líraiabbak, mint az érett interieur-korszak képei. Ha megnézzük a művész 1899-ben, Bayuls-sur-Mer-ben Maillol vendégeként a Pireneusokban készült képeit, a színeknek ugyanezeket a jellegzetes visszafogott tónusait találjuk. Tényleg, itt még mintha pára takarná a színeket, amelyek 1-2 év múlva már telítettek, valóságshűek lesznek. Ne feledjük, 1902-ben még igen közel van időben hozzá a franciaországi képek színtagadása.

A vidámságot hirdető üveggömbökkel feldíszített és karókkal teletűzdelt tavaszi kertben szülei meghitten összetartozó alakját háttal - tőlünk távolodóban látjuk. A képen a múlt és a jövő érzelmileg sűrítetten, pillanatképként jelenik meg, - egyszerűségét a művészi hitelesség teszi kompletté, és emeli műalkotássá.

Bernáth Mária

